

STENKYRKA

Socken i Lummelunda och Forsa [ting](#) i Bro [setting](#), [Norder treding](#). Skrivs tidigast ca 1235, i den äldsta [taxuslistan](#), som "Stenkirkia" och i den från 1200-talets senare del som "Stenkyrkio". Sockennamnet efter att en kyrka av sten uppförts tidigare än andra ute på landsbygden.

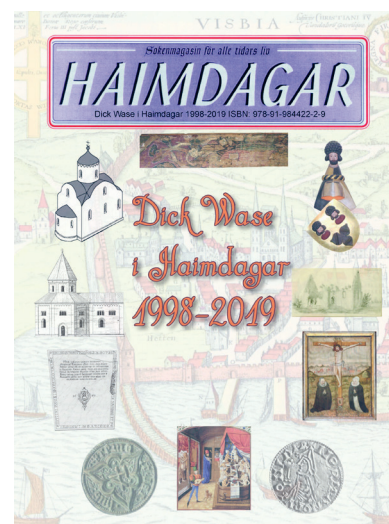
Enligt Gutasagan byggde [Lik\[g\]air](#) Snialle den första kyrkan i Norder treding på sin gård, enligt superintendenten Haquin Spegel år 1032. Möjligen, säger verkligen *möjligen*, har denna kyrka uppförts av sten, eller utgjorts av en tidig stenbyggnad, och därför fogat namnet Stenkyrka till hans gård. Men det är verkligen inget annat än en spekulatio.

Omkring 1130 började man uppföra en ordinär romansk kyrka på platsen, med absidkor, långhus och torn. Under 1200-talets andra fjärdedel började en förnyelse av kyrkan. Först byggdes det nuvarande koret, inspirerat av den inte så långt tidigare färdigställda [Helgeandskyrkan](#) i Visby, med rak östvägg som innehöll en absid i korrummet. I direkt anslutning uppfördes långhuset och enligt den äldre taxuslistan invigdes den nya kyrkan på S:t Botulfs dag 1255, som en av få kyrkor på ön med helge Olof som patronus. Mot slutet av århundradet uppfördes tornet, direkt inspirerat av S:t Clemens torn i Visby. Kyrkan är rik på målningar och äldst, från långhusets färdigställande, är målningarna i triumfbågen. Därefter tornbågens marmorimitation, tornvalvet och över västingången, samtida med tornbygget. Från 1300-talets slut är väggarnas målningar i kor, långhus och tornrum. På långhusets nordvägg hänger triumfkrucifixet från 1300-talets andra hälft. Dopfunten är från 1100-talets slut.



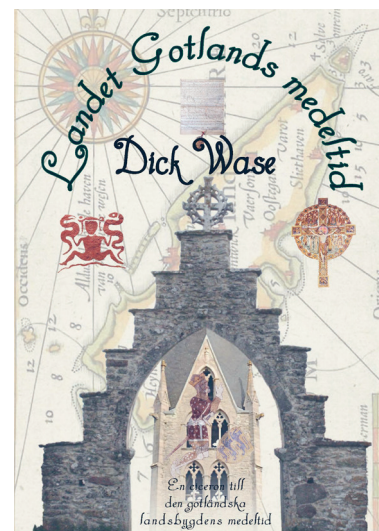
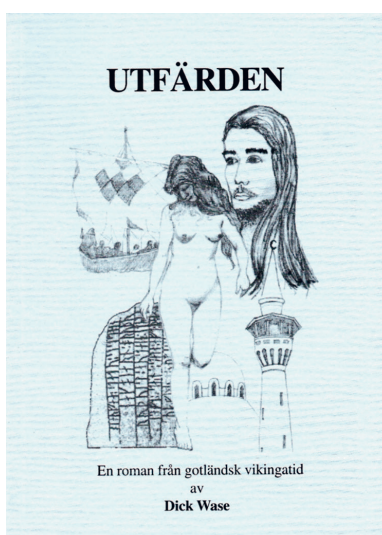
Foto Dick Wase.

[Tillbaka till hemsidan](#)



Utfärden. Spännande roman från gotländsk vikingatid utifrån den s k "Bogestenen".

Dick Wase i Haimdagar 1998-2019. Viktig forskning kring medeltidens Gotland.



Landet Gotlands medeltid, gotländska landsbygden på denna webbsida i bokform.



Prenummerera på den i särklass bästa och mest vetenskapliga gotländska historiska tidskriften. *HAIMDAGAR*. info@haimdagar.se

DE MEDELTIDA VISBYKYRKORNA

En vägledning till kyrkoruinerna och domkyrkan



Dick Wase

De medeltida Visbykyrkorna. Den bästa ciceronen till Visbys medeltida kyrkor.